

Sygn. akt II Ca 1067/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Cezary Klepacz

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2014 r. w Kielcach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...)w W.

przeciwko K. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim z dnia 28 marca 2014 r., sygn. I C 1603/13

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ostrowcu Świętokrzyskim, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 1067/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 28 marca 2014 r., sygn. akt I C 1603/13, Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim oddalił powództwo (...)w W.przeciwko K. K.o zapłatę kwoty 484,76 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, wraz z kosztami postępowania.

Sąd ten ustalił, że w dniu 1 grudnia 2008 r. pomiędzy(...)w W., a K. K., zamieszkałym: (...), (...)-(...) O., posiadającym nr PESEL (...)zawarta została umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych nr (...). W dniu 4 października 2012 r. (...) SAwe W., jako nabywca, zawarł z (...)w W., jako zbywcą, umowę sprzedaży wierzytelności pieniężnych, określonych w § 2 umowy, w celu ich dalszej windykacji. Zbywca oświadczył, że w stosunku do dłużników określonych w załączniku nr 1 do umowy, sporządzonym w formie pisemnej w postaci listy wierzytelności, stanowiącym integralną część umowy, a także w wersji elektronicznej, przysługują mu bezsporne i wymagalne wierzytelności pieniężne, wynikające z zawartych z nimi umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych, obejmujące należności główne oraz związane z nimi roszczenia o odsetki ustawowe, które nie są obciążone prawami osób trzecich. Należności główne wynikają z faktur VAT, not debetowych oraz odsetek wyszczególnionych w załączniku. Ponadto nabywca zobowiązał się do wysłania w imieniu zbywcy, w terminie 21 dni od przekazania wykazu należności, pisemnego zawiadomienia o przelewie wierzytelności. W celu należytego wypełnienia przez nabywcę tego zobowiązania, zbywca miał przekazać mu wzór pisma, stanowiącego załącznik nr 3 do umowy oraz wzór podpisu osoby upoważnionej do reprezentowania zbywcy w tym zakresie (§ 7 pkt 1 i 2 umowy). Sporządzone zostało zawiadomienie o przelewie wierzytelności, datowane na 23 października 2012 r., skierowane do K. K., zamieszkałego: (...), (...)-(...) J., w którym wskazano, że (...)w W.informuje na podstawie art. 509 i nast. k.c., że w wyniku zawarcia w dniu 4 października 2012 r. umowy przelewu wierzytelności, przysługująca mu wobec pozwanego wierzytelność z tytułu świadczeń telekomunikacyjnych, wynikająca z należności głównych oraz odsetek ustawowych wyliczonych na dzień 23 października 2012 r. w kwocie 440,06 zł, została przelana,

łącznie z danymi osobowymi, na rzecz (...) SAwe W.. W piśmie zawarto wezwanie do uregulowania zobowiązania na rzecz wskazanej firmy oraz zawiadomienie, że dokonanie zapłaty na rzecz (...)będzie świadczeniem dla osoby nieuprawnionej.

W dniu 28 czerwca 2013 r. zawarta została umowa sprzedaży wierzytelności pomiędzy (...) SAwe W., jako sprzedającym, a (...)w W., jako kupującym. Sprzedający oświadczył, że według stanu na dzień podpisania umowy przysługują mu niesporne i wymagalne wierzytelności pieniężne, szczegółowo określone w załączniku nr 1 do umowy, sporządzonym według stanu na dzień 26 czerwca 2013 r. Przedmiotem umowy była m. in. wierzytelność wobec K. K., zamieszkałego w O.przy ul. (...), wynikająca umowy nr (...)zawartej w dniu 1 grudnia 2008 r. Sporządzone zostały cztery „wizualizacje”, będące kopiami faktur VAT, wystawionych w formie elektronicznej przez (...)w W., jako operatora sieci komórkowej (...). Pierwsza dotyczyła faktury nr (...)wystawionej 22 grudnia 2010 r. na kwotę 149,70 zł, płatną do dnia 5 stycznia 2011 r., druga – faktury nr (...), wystawionej 22 stycznia 2011 r. na kwotę 102,53 zł, płatną do dnia 7 lutego 2011 r., trzecia – faktury nr (...)wystawionej dnia 22 lutego 2011 r. na kwotę 102,53 zł, płatną do dnia 8 marca 2011 r., czwarta – faktury nr (...)wystawionej dnia 22 marca 2011 r. na kwotę 5 zł, płatną do dnia 5 kwietnia 2011 r. W każdej z nich jako nabywca wpisany został K. K., ul. (...), (...)O., natomiast jako odbiorca wpisany został K. K., (...), (...)J.

Sąd nie dał wiary twierdzeniom powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie i w opisanych dokumentach, bowiem budziły one duże i uzasadnione wątpliwości. Przede wszystkim powód nie wykazał legitymacji czynnej w procesie, bowiem nie udowodnił, że ewentualna wierzytelność w stosunku do K. K.z tytułu umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, zawartej w dniu 1 grudnia 2008 r. z (...) w W., była przedmiotem sprzedaży na mocy złożonej do akt umowy z dnia 4 października 2012 r., gdyż nie przedstawił załącznika nr 1 do tej umowy, w którym miały być wymienione należności główne i świadczenia uboczne. Przedłożono jedynie załącznik do kolejnej umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 28 czerwca 2013 r., z którego rzeczywiście wynika, że sprzedano na rzecz powoda wierzytelność wobec K. K., zamieszkałego w O.przy ul. (...)Nie wiadomo jednak, czy wierzytelność ta została sprzedana poprzednikowi powoda przez (...)w W.. Ponadto powód nie przedstawił dowodów na wykazanie wysokości swojego roszczenia, w szczególności nie przedłożył dokumentów, na które powoływał się w pozwie, tj. faktur VAT, przedstawiając jedynie ich „wizualizacje”, będące kopiami dokumentów. Ponadto powód nie udowodnił, że powiadomił dłużnika o przelewie wierzytelności wg zasad ustalonych w umowie sprzedaży wierzytelności z dnia 4 października 2012 r. Nie wiadomo, czy przedstawiony dokument został sporządzony zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 3 do umowy, wobec tego nie wiadomo również, czy zawiadomienie zostało podpisane przez osobę upoważnioną do reprezentowania zbywcy. Ponadto powód nie przedstawił dowodu doręczenia tego zawiadomienia dłużnikowi, a zatem wnioskować można, iż to nie nastąpiło. Istnieją również wątpliwości co do adresu pozwanego. W umowie o świadczenie usług telekomunikacyjnych wskazany on został jako (...)27-500 O.. W załączniku do umowy cesji z dnia 28 czerwca 2013 r. wskazano adres – O., ul. (...), zawiadomienie o przelewie wierzytelności zostało zaś skierowane na adres: (...), (...)-(...) J., a wymienione wcześniej „wizualizacje” faktur dotyczą nabywcy zamieszkałego w O.przy ul.(...)odbiorcy zamieszkałego: (...), (...)-(...) J.. W pozwie wskazany został adres (...), ale bez żadnych wyjaśnień. Już na marginesie Sąd podniósł, że powód nie udowodnił, by umowy sprzedaży wierzytelności zostały podpisane przez osoby do tego upoważnione.

Mając to na uwadze, Sąd Rejonowy oddalił powództwo na podstawie art. 471 k.c. w zw. z art. 339 i 342 k.p.c.

Apelację od tego orzeczenia wniósł powód, zarzucając:

1. naruszenie art. 6 k.c. poprzez uznanie, że powód nie wykazał faktów istotnych dla rozstrzygnięcia, co pozostaje w sprzeczności z przedstawioną dokumentacją oraz przyznaniem w sposób konkludentny przez pozwanego tych okoliczności;
2. naruszenie art. 230 k.p.c., polegające na pominięciu, że fakt zobowiązania pozwanego do zapłaty dochodzonego roszczenia, jego podstaw i istnienia stosunku zobowiązaniowego pomiędzy pozwanym, a pierwotnym wierzycielem, następnie jego przejścia na powoda, zostały przyznane przez pozwanego sposób konkludentny;

3. naruszenie art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powód nie wykazał okoliczności, z których wywodzi skutki prawne, to jest iż pozwany z (...) w W. zawarł umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych (...), a w związku z tym pierwotny wierzyciel miał wobec pozwanego wierzytelność w kwocie 359,76 zł, wynikającą z niezapłaconych faktur, zatem istniała podstawa i prawo do naliczenia odsetek od dochodzonych należności w kwocie 125 zł oraz że doszło do skutecznego przelewu wierzytelności na rzecz powoda;

4. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, co przejawia się tym, że Sąd:

- pominął przyznanie przez pozwanego, że nie podjął żadnej próby reklamacyjnej odnośnie dochodzonych roszczeń, istnienia stosunku zobowiązaniowego z (...) niewykonania zobowiązań wynikających z tej umowy,

- uznał za nieudowodnione przejście wierzytelności z pierwotnego wierzyciela na powoda, pomimo przedłożenia stosownych wyciągów z umów przelewu wierzytelności, jak i wyciągu z elektronicznego załącznika do umowy zawartej z (...) SA, który stanowi bezpośrednią informację o tym, że wierzytelność dotyczyła roszczenia przysługującego (...) wobec pozwanego, w sytuacji, że gdyby nie doszło do skutecznego przeniesienia praw na powoda, to nie dysponowałby on danymi pozwanego oraz dokumentami, na podstawie których dochodzi roszczenia;

- błędnie ocenił „wizualizacje” faktur, z których wynika wysokość należności, termin ich wymagalności i tytuł ich wystawiania, jakim jest powiązanie z numerem telefonu, którego dotyczą, a który jest wprost ujawniony w umowie o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawartej przez pozwanego;

- wskazał, że dokumenty złożone w sprawie nie indywidualizują pozwanego na tyle, aby stwierdzić, że powód w sposób prawidłowy oznaczył stronę pozwaną, w sytuacji gdy zgadzają się dane osobowe dłużnika, jego numer PESEL, adres zamieszkania przypisany do pozwanego i nabywcy na fakturze;

5. naruszenie art. 328 § 2 w zw. z art. 278 i 279 k.p.c. poprzez brak odniesienia się do wniosku powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości na okoliczność istnienia i wymagalności zobowiązania strony pozwanej;

6. naruszenie art. 309 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji, gdy Sąd uznał, że „wizualizacje” faktur nie stanowią dokumentu prywatnego;

7. naruszenie art. 339 k.p.c., polegające na oddaleniu powództwa, podczas gdy przepis ten przewiduje domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda.

Wskazując na to, skarżący wniósł o zmianę wyroku i zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kwoty 484,76 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu oraz kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie o uchylenie w całości tego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie niewątpliwie zachodziły podstawy do wydania wyroku zaocznego (art. 339 § 1 k.p.c.), skoro pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę w dniu 28 marca 2014 r. (k.41).

Zasadą jest wówczas, jak stanowi przepis art. 339 § 2 k.p.c., że przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Mamy tu zatem do czynienia z domniemaniem przyznania okoliczności faktycznych przez pozwanego. Należy zaś podkreślić, że aktualne brzmienie tego przepisu jest konsekwencją zmiany dokonanej ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. (Dz. U. nr 172, poz. 1804), mającej na celu wyeliminowanie z kodeksu postępowania cywilnego unormowań kształtujących

zasadę tzw. prawdy obiektywnej (do tej pory twierdzenia powoda nie mogły budzić uzasadnionych wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy).

W niniejszej sprawie powód twierdzi, że przysługuje mu roszczenie wobec pozwanego o zapłatę określonej sumy pieniężnej. Na dowód tego przedstawił umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych z dnia 1 stycznia 2008 r., zawartą pomiędzy (...) w W., a K. K.(k.35), „wizualizacje” faktur wystawionych przez tę Spółkę, z których wynika wysokość niezapłaconych przez klienta należności oraz termin ich płatności (k.24-27), umowę sprzedaży wierzytelności, zawartą w dniu 2 października 2012 r. pomiędzy (...) w W., a (...) SAwe W.(k.21-22) oraz umowę sprzedaży wierzytelności, zawartą w dniu 28 czerwca 2013 r. pomiędzy (...) SAwe W., a (...) w W.(k.19-20), wraz z wyciągiem z elektronicznego załącznika do tej umowy (k.13).

Nie ma wątpliwości co do wskazanej umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, ani kolejnych umów sprzedaży wierzytelności. Jakkolwiek nie został przedstawiony załącznik nr 1 do umowy przelewu wierzytelności z dnia 4 października 2012 r., określony w § 2 pkt 1 tej umowy (k.21), to zgodzić należy się z powodem, że nie można stąd wyciągać wniosku, iż nie zostało wykazane przejście wierzytelności z pierwotnego wierzyciela, bowiem są one wskazane w kolejnej umowie i załączniku do niej, a zatem, gdyby przelew nie został dokonany w pierwszej z wymienionych umów, powód nie dysponowałby danymi co do jej wysokości i osoby dłużnika. Nieuprawniona jest również ocena dowodów przedstawionych przez powoda w celu wykazania wysokości jego roszczenia. Jeżeli bowiem Sąd pierwszej instancji uznał, że powód nie złożył dokumentów w postaci faktur VAT, to powinien ocenić przedłożone przez stronę „wizualizacje” tych dokumentów, tj. w istocie niepodpisane ich wydruki komputerowe. Jak wyjaśnił to Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 listopada 2008 r., I CSK 138/08, LEX nr 548795, w kodeksie postępowania cywilnego nie zawarto zamkniętego katalogu środków dowodowych i dopuszczalne jest skorzystanie z każdego źródła informacji o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jeśli tylko nie jest to sprzeczne z przepisami prawa. Art. 309 k.p.c. może mieć zastosowanie także do niepodpisanych wydruków komputerowych.

Nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia, przy uwzględnieniu wynikającego z art. 339 § 2 k.p.c. domniemania, kwestia zawiadomienia dłużnika o sprzedaży wierzytelności. Niewykonanie tego obowiązku nie powoduje zresztą bezskuteczności umowy przelewu, a może jedynie wywołać ujemne skutki dla nabywcy wierzytelności, w razie spełnienia świadczenia do rąk zbywcy przed zawiadomieniem dłużnika o przelewie (art. 512 k.c.). Nie powinna również budzić wątpliwości identyfikacja pozwanego, którego numer PESEL został wskazany w pozwie (k.3, 11), a odpowiada numerowi z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych i wyciągu z elektronicznego załącznika do umowy przelewu wierzytelności z dnia 28 czerwca 2013 r. Taki sam jest adres zamieszkania K. K. w pozwie i załączniku do umowy przelewu, a także, jako adres nabywcy, w „wizualizacjach” faktur. Został on również przyjęty przez Sąd Rejonowy, który uznał za skuteczne doręczenie pozwanemu zawiadomienia o rozprawie i odpisu pozwu (k.41). To zatem, że inny adres został wskazany w umowie o świadczenie usług telekomunikacyjnych, a jeszcze inny jako adres odbiorcy w wydrukach komputerowych faktur, nie może mieć decydującego znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Mając to wszystko na względzie, uznać należało za nieuprawiane uznanie przez Sąd pierwszej instancji, że twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie i w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą budzą uzasadnione wątpliwości, a to oznacza nierozpoznanie istoty sprawy, co skutkuje uchynieniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ostrowcu Świętokrzyskim na podstawie art. 386 § 4 k.p.c., przy pozostawieniu temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu, zgodnie z art. 108 § 2 k.p.c. Za takim orzeczeniem przemawia również sytuacja procesowa pozwanego, dla którego zawiadomienia i odpisy pism zostały uznane za doręczone na oznaczony adres w trybie określonym w art. 139 § 1 k.p.c., biorąc pod uwagę treść art. 805 § 1¹ k.p.c.

W dalszym postępowaniu należy ocenić złożone przez powoda dowody, przy uwzględnieniu wskazanych wcześniej uwag.

(...)